

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 11. januar 2023

Olajševanje potovanj med pandemijo: digitalno COVID potrdilo EU je delovalo, druga orodja manj

Digitalno COVID potrdilo EU je bilo v pomoč pri usklajevanju omejitev potovanj med državami EU in uspešno pri olajševanju potovanja med pandemijo COVID-19. Vendar Evropsko računsko sodišče (Sodišče) v danes objavljenem posebnem poročilu ugotavlja, da je bil učinek drugih orodij EU skromen. Revizorji še ugotavljajo, da je Evropska komisija sicer hitro predlagala ustrezne tehnološke rešitve, vendar so države EU ta orodja uporabljale zelo različno, zato je bil njihov učinek na olajšanje potovanja neenakomeren. EU pozivajo, naj se bolje pripravi, da se bo lahko v prihodnosti uspešneje odzvala na morebitne izredne razmere.

Marca 2020, kmalu po odkritju prvih primerov COVID-19 v Evropi, so države EU začele uvajati mejne kontrole in omejitve potovanj. Da bi Evropska komisija omejila učinek teh ukrepov na prosto gibanje, je kljub svoji omejeni pristojnosti na področju politike javnega zdravja sprejela različne pobude. Razvila je namreč več orodij za olajšanje potovanj in pomoč pri sledenju pozitivnim primerom COVID-19. Med njimi so bili prehod za sledenje stikom, digitalni obrazci za lokalizacijo potnikov in platforma za njihovo izmenjavo med državami članicami EU ter digitalno COVID potrdilo EU. EU je za razvoj teh orodij IT zagotovila 71 milijonov EUR.

Revizorji so ugotovili, da je Evropska komisija sredstva mobilizirala hitro in pod časovnim pritiskom sprejela pragmatičen pristop k razvoju orodij. Prehod za sledenje stikom je začel delovati le sedem mesecev po začetku pandemije, digitalno COVID potrdilo EU pa je bilo razvito, še preden so države EU pripravile svoje načrte cepljenja. Nasprotno pa so bili obrazci za lokalizacijo potnikov razviti prepozno, saj so bile nekatere nacionalne rešitve na voljo že prej. Revizorji ugotavljajo tudi, da Evropska komisija ni uspela odpraviti zadržkov nekaterih držav članic glede uporabe orodij EU, saj so imele pomisleke v zvezi z varstvom podatkov in druge pravne pomisleke, pa tudi zaradi tega, ker so že razvile lastna nacionalna orodja. Sicer pa je Komisija v splošnem obravnavala pomisleke glede varstva podatkov in uporabila dobre prakse pri varnosti IT.

„Ključno je bilo, da vse države EU kljub razmeram, kakršnih še ni bilo, sprejmejo skupna orodja za usklajevanje omejitev prostega gibanja in olajšanje potovanj,“ je dejal Baudilio Tomé Muguruza, član Sodišča, pristojen za revizijo. „Države članice niso uporabljale vseh orodij EU in uspeha digitalnega potrdila EU o COVID-19 ni bilo mogoče ponoviti tudi pri drugih orodjih.“

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Digitalni obrazec EU za lokalizacijo potnikov so uporabljale samo štiri države članice. Od skoraj 27 milijonov obrazcev, izdanih do februarja 2022, jih je bilo več kot 90 % izdanih v eni sami državi EU, in sicer Italiji. Podobno se je komaj uporabljala tudi platforma za izmenjavo obrazcev, katerih je bilo do konca februarja 2022 izmenjanih le 256 (vsi razen enega so bili iz Španije). Aplikacije za sledenje stikom so se uporabljale zelo različno: do maja 2022 so večino podatkov na prehodu za sledenje stikom (83 %) ustvarili samo uporabniki iz Nemčije. Digitalno COVID potrdilo EU je bilo edino orodje, ki se je v praksi uporabljalo v vseh državah članicah ter celo v 45 državah in ozemljih zunaj EU. Do konca marca 2022 je bilo izdanih več kot 1,7 milijarde certifikatov. Revizorji so prišli do zaključka, da je bilo le digitalno COVID potrdilo EU v pomoč pri usklajevanju omejitev potovanja med državami EU in uspešno pri olajševanju potovanja med pandemijo COVID-19.

Revizorji so v poročilu opozorili tudi na to, da ni posebnih postopkov za dolgoročno uporabo teh orodij ali njihovo hitro ponovno aktiviranje, če bodo ponovno potrebni. Na primer, sedanja pravna podlaga za digitalno COVID potrdilo EU preneha veljati junija letos in je lahko obnovljena le po standardnem zakonodajnem postopku EU.

Informacije o poročilu

Ta revizija zajema obdobje med oktobrom 2020 in junijem 2022 ter je osredotočena na štiri zgoraj omenjena orodja EU, vključno z ustreznim financiranjem EU. V njej ni obravnavano financiranje EU za cepljenje proti COVID-19, ki je bilo že prej ocenjeno v [posebnem poročilu o javnem naročanju cepiv proti COVID-19 v EU](#).

To poročilo dopolnjuje [posebno poročilo Sodišča o pravici do prostega gibanja med krizo zaradi COVID-19](#) (izdano junija 2022), v katerem so bile obravnavane kontrole na schengenskih mejah med pandemijo.

Posebno poročilo 01/2023: *Orodja, ki omogočajo lažje potovanje po EU med pandemijo COVID-19 – Ustrezne pobude z različnimi učinki: od uspešnih orodij do omejene uporabe* je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu).

Kontakti za medije

Tiskovni urad Sodišča: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – T: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547